

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels

VERSLAG OVER 1962

(Uitgebracht in de jaarlijkse algemene ledenvergadering van 23 februari 1963
te Amsterdam)

Nederland is niet alleen het dichtst bevolkte land van Europa, maar zonder twijfel ook het vogelrijkste. Dat dit nog steeds zo is, danken we ongetwijfeld aan de houding der bevolking, die hetzij positief welwillend, of toch meestal op z'n minst passief verdraagzaam is.

Van deze positieve welwillendheid hebben wij weer treffende staaltjes kunnen zien in de strenge winter van 1962/1963. Met hartverwarmende toewijding en enthousiasme heeft men getracht in nood verkerende vogels te helpen.

Ten aanzien van de passieve verdraagzaamheid krijgen wij echter wel eens het gevoel, dat deze aan het verminderen is. Met name in de landbouw heeft men de neiging schade, die heus wel eens door vogels wordt aangericht, breed uit te meten en zo mogelijk zelfs in geld te gaan omrekenen. Dit laatste dan bij voorkeur voor het gehele land, om maar tot een hoog eindcijfer te komen.

Tegenover deze opvatting zouden wij willen stellen, dat het nu eenmaal onvermijdelijk is, wanneer men een bedrijf in de open lucht uitoefent, dat er enige schade zal optreden. Die kan worden veroorzaakt door hagel, door teveel of te weinig regen, kortom door vele factoren, waartoe echter ook de vogels behoren te worden gerekend. Nu is regen niet af te weren, noch hagel. Maar wij zouden er voor willen pleiten, ook eventuele vogelschade als zodanig te beschouwen.

Natuurlijk beseffen wij, dat deze schade een enkele keer (maar dat zal heus niet zo vaak zijn) grote afmetingen kan aannemen. Dan zal ongetwijfeld moeten worden ingegrepen. Onze Vogelwet laat de mogelijkheid daartoe nadrukkelijk open. Doch zelfs dan grijpe men niet te spoedig naar het geweer. Heel vaak zal het mogelijk zijn op andere, wellicht veel doeltreffender wijze de schade af te weren, zonder dat de vogels die de schade veroorzaken, behoeven te worden gedood. Het verheugt ons, dat de Directie Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw en Visserij steeds een grote belangstelling heeft voor het probleem van de afweer van vogelschade en nieuwe afweermethoden bij voortduring beproeft en zo mogelijk verbetert.

Ons beroep op verdraagzaamheid willen wij echter vooral ook richten tot hen, die te maken hebben met het beheer van jachtterreinen. Wij beseffen, dat als gevolg van het beheer als jachtterrein deze gebieden meestal ook zeer rijk zijn aan vogelsoorten, waarop in het geheel niet wordt gejaagd. De soorten waarop wel wordt gejaagd, vooral *fazanten* en *patrijzen*, worden er vanzelfsprekend extra beschermd en ver-

troeteld. Dit heeft tot gevolg, dat de stand van dit jachtwild meestal aanzienlijk hoger is, dan normaal het geval zou zijn. En het onmiddellijke gevolg hiervan is, dat deze terreinen een extra aantrekkingskracht hebben voor roofvogels, die zich nu eenmaal met levende prooien plegen te voeden.

Voorals men in het voorjaar fazanteneieren onder de kip uitbroedt en de kuikens op een betrekkelijk kleine oppervlakte opfokt, is het begrijpelijk, dat daar wel eens een *havik* of andere roofvogel op af komt.

Ook in deze gevallen zouden wij willen vragen: schrijf niet te gauw om een afschotvergunning. Ga eens na, of er geen andere mogelijkheden zijn, om de *havik* te weren. Bereken eens of het niet mogelijk is, de ruimte waarbinnen de jonge *fazanten* worden groot gebracht, met gaas af te schermen. Dat kost wat geld, maar de *havik* is een prachtige vogel die, helaas, uiterst schaars begint te worden. En die, behalve jonge *fazanten*, toch ook *gaaïen* en *houtduiven* slaat en ander gedierte, waarvan een teveel op z'n minst hinderlijk en vaak zelfs schadelijk zal zijn.

Niet alleen in Nederland, maar in geheel West-Europa en ook in de Verenigde Staten van Noord-Amerika wordt de laatste vijf tot tien jaar een werkelijk verontrustende achteruitgang van het aantal roofvogels geconstateerd. Wat daarvan de juiste oorzaken zijn weten we nog niet helemaal. Landbouwvergiften hebben er waarschijnlijk veel mee te maken. Er is geconstateerd, dat deze zelfs als ze niet dodelijk zijn, tot onvruchtbaarheid kunnen leiden. Dit is een onderwerp, dat onze volle belangstelling vraagt. Want deze roofvogels hebben een belangrijke functie in de natuur en het verdwijnen van de roofvogels zou wel eens heel pijnlijke gevolgen kunnen hebben.

Zo lang wij nog maar weinig weten van de natuurlijke factoren, die de getalssterkte van allerlei diersoorten beïnvloeden, dienen wij met bestrijdingsmethoden uiterst voorzichtig te zijn. Niet alleen krijgen wij wel eens de indruk, dat bestrijdingsmethoden worden toegepast, die kostbaarder zijn dan de schade die men wil afweren, maar ernstiger is dat wij maar zelden met zekerheid kunnen voorspellen, welke de gevolgen van de bestrijding wel zullen zijn.

Intensieve bestrijding van de *houtduif*, die nu al jarenlang aanzienlijke bedragen aan afschotpremies heeft gevegd, heeft vrijwel nergens tot belangrijke vermindering van de stand van deze soort geleid. De vogelvrije *eksters* en *vlaamse gaaïen* groeien tegen de verdrukking in en ook de pogingen tot beteugeling van de *zilvermeeuwen*-bevolking hebben niet het effect gehad, dat ervan werd verwacht. Regulatie van diersoorten is een uiterst moeilijk probleem. Verhoogde sterfte door bestrijding wordt vaak gecompenseerd door betere overlevingskansen van de jongen der niet gedode exemplaren.

Dit is, helaas, niet het geval bij de roofvogels, wier aantal zo verontrustend vermindert. Wij wezen echter al op de invloed der landbouwvergiften, die als zij inderdaad tot onvruchtbaarheid leiden (en men heeft deze giften zelfs al in de eieren aangetroffen) het toch al zo moeilijke probleem nog ingewikkelder maken.

Daarom menen wij hier een zeer dringend beroep te doen op verdraag-

zaamheid, opdat Nederland inderdaad het vogelrijkste land van Europa zal kunnen blijven.

Samenstelling van het bestuur

De in 1961 periodiek aftredende bestuursleden mej. N. Croin Michielssen, Ir. J. H. van der Burgt, Ph. D. Baron van Pallandt van Eerde, G. van Tienhoven en Mr. W. J. Vogel werden in de vergadering van 24 februari 1962 herkozen. In de vacature ontstaan door het aftreden van de heer P. J. Roefstra werd voorzien door benoeming van de heer L. M. E. v. d. Hombergh tot lid van het hoofdbestuur.

Mr. Vogel werd op zijn verzoek ontheven van zijn lidmaatschap van het dagelijks bestuur en daarin opgevolgd door Prof. Dr. K. H. Voous.

Ledental der vereniging

Het beroep op de leden om door activiteiten in eigen kring mede te werken aan vergroting van het ledental had niet het succes, dat wij ons ervan hadden voorgesteld. Hoewel inderdaad een flink aantal nieuwe leden kon worden ingeschreven, moesten er door bedanken of overlijden toch nog méér leden worden afgevoerd, waardoor het totale aantal daalde van 9.234 op 31 december 1961 tot 9.009 (ongeveer 2.500 jeugdleden inbegrepen) op 31 december 1962. Het verheugt mij hieraan te kunnen toevoegen, dat deze achteruitgang inmiddels weer is ingehaald, maar ook dit aantal is toch wel teleurstellend laag. Een minimum van tenminste 10.000 volwassen leden lijkt toch wel een bestaansvoorwaarde voor onze vereniging. Weliswaar betaalde het wat kleinere aantal leden in totaal ruim f 3000,— méér contributie, dan het wat grotere aantal in 1961, doch de gulheid van deze „oude getrouwen” (waarvoor wij zeer erkentelijk zijn) kon niet voorkomen, dat de rekening over 1962 sluit met een nadelig saldo, waarover straks meer.

Het is verleidelijk te bedenken dat als ieder lid er nu eens in zou slagen één nieuw lid te werven, onze positie aanzienlijk zou worden verstevigd. Me dunkt dat het hartverwarmende enthousiasme, waarmee in deze langdurige vorstperiode hulp werd verleend aan de in nood verkerende vogels toch wel bewijst, dat vele Nederlanders van vogels houden. Doch het streven naar behoud van de Nederlandse vogelstand is een activiteit, die beslist niet tot een dergelijke gelukkig zeldzame periode mag worden beperkt, doch het gehele jaar dient te worden voortgezet. Na deze barre winter zelfs krachtiger dan ooit.

Tijdschrift Het Vogeljaar

De tiende jaargang van Het Vogeljaar kenmerkte zich door een aanzienlijk verbeterde regelmaat der verschijning. Opnieuw steeg het aantal onzer leden, dat op dit tweemaandelijks tijdschrift is geabonneerd, met ongeveer 10 pct. tot thans ruim 3.700. Er verschenen zes nummers, met een totale omvang van 188 blz. De totale oplage van het tijdschrift steeg eveneens en bedraagt thans ruim 7000 ex.

Jeugdblad Vogels

Van het jeugdblad Vogels verschenen twee dubbelnummers, één in

januari en één in augustus. Het blijft ons streven op per jaar drie nummers rond te zenden en tevens de verspreiding te vergroten, gedachtig de uitspraak van wijlen ons hoofdbestuurslid Dr. Jac. P. Thijssen dat vogelbescherming vooral een zaak van volksopvoeding is.

Kantoor van de vereniging

Met de toeneming der werkzaamheden en activiteiten wordt het gebrek aan ruimte op ons kantoor steeds nijpender. Dankzij de gewaardeerde medewerking van de heer N. Verburg kon een hoeveelheid drukwerken elders worden opgeslagen. Als we echter bedenken dat ook een gedeelte van ons archief nog steeds in het gebouw van „Natuurmonumenten” ruimte inneemt, die men daar zelf dringend nodig heeft, mag de toestand toch wel nagenoeg onhoudbaar worden genoemd.

In het gebouw aan de Reguliersgracht 9 is voor ons verder geen ruimte beschikbaar, zodat onvermijdelijk naar andere huisvesting zal moeten worden omgezien. Hierbij rijst de vraag, of deze in Amsterdam moet worden gezocht, of dat wellicht naar het voorbeeld van onze Britse zustervereniging aan vestiging ten plattelande de voorkeur moet worden gegeven.

Excursies voor leden

Er werden excursies gemaakt naar de Lingestreek, door Friesland, naar het Leersumse Veld, het landgoed De Hamert, langs de Rijnstrangen en om Oostelijk Flevoland, waaraan door ruim 450 leden en genodigden werd deelgenomen. Wij zijn de leden en anderen, die aan de voorbereiding en leiding der excursies medewerkten zeer erkentelijk voor hun hulp.

Grote aantallen vogels worden uiteraard met een groep zelden waargenomen. De bedoeling van deze tochten is vooral de leden kennis te doen maken met gebieden, die zij wellicht nog niet kennen of die betrekkelijk moeilijk bereikbaar zijn.

Bewaking broedterreinen

Het bleek gelukkig mogelijk ook in 1962 het Eempoldergebied te doen bewaken, terwijl voor het reservaat De Putten aan de Hondsbossche, zij het op een eigenlijk reeds te laat tijdstip, nog een bewaker werd gevonden. Hoezeer dit nodig is bleek, toen in de korte periode waarin het terrein nog niet werd bewaakt, ondanks zeer gewaardeerde medewerking van de politie, enige paren *kluten* van hun legsels werden beroofd. Dit is te verontrustender, omdat het nog geenszins zeker is dat voor 1963 een vaste bewaker zal kunnen worden gevonden.

Van het Waterschap Schouwen kregen wij de toezegging, dat in totaal ongeveer 25 ha van de Koudekerkse Inlage aan de vereniging zal worden verpacht. Deze oppervlakte zal als vogelreservaat worden beheerd. Wij prijzen ons gelukkig inmiddels de heer J. L. v. d. Berg bereid te hebben gevonden zich met de bewaking van dit gebied te belasten. Aan ons in deze inlage gelegen huisje werd door baldadigheid nogal wat schade aangericht. Wij vertrouwen hiervoor nu een

gebruiker te hebben gevonden en dat het toezicht van de heer v. d. Berg verder vandalisme zal voorkomen.

In de Zaanstreek zette de heer D. Dekker, in samenwerking met onze bewaker de heer C. J. Crok, zijn studie van de broedbiologie van de kievit voort. Er zijn nog te weinig gegevens beschikbaar om het trekken van conclusies, met name ten aanzien van de overlevingskansen van vroeg geboren jongen, te rechtvaardigen.

In het algemeen was, ongetwijfeld ook door de koude zomer, het broedseizoen van 1962 niet erg gunstig. Dit geldt vooral voor de zangvogels. In nestkastjes werden b.v. herhaaldelijk bijna volwassen *koolmezen* dood aangetroffen. De indruk ontstond, dat dit een gevolg was van voedselschaarste. Ook onder de in de herfst naar ons land komende ganzen was, volgens mededeling van de heer J. Philippona, het percentage jongen gering, hetgeen op slechte broedresultaten wijst. Het is dubbel te betreuren dat dit op z'n minst matige broedseizoen werd gevolgd door een uitzonderlijk strenge winter, waarin vele vogelsoorten ongetwijfeld zware verliezen hebben geleden.

Aan de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is verzocht om, in afwijking van het voor 1963 en 1964 bepaalde, de *blauwe reiger* ook in de periode van 1 september tot 1 januari volledige bescherming te verlenen. Verwacht moet worden, dat deze vogelsoort in deze strenge winter zware verliezen heeft geleden. Getracht zal worden tijdens het broedseizoen nauwkeurige gegevens te verzamelen omtrent de bezetting der broedkolonies.

Uitgaven der vereniging

Opnieuw werden door de Europese Fono Club, in nauwe samenwerking met onze vereniging en de Royal Society for the Protection of Birds, drie nieuwe grammofoonplaten met vogelgeluiden uitgegeven. Hiervoor bleek weer een verheugende belangstelling te bestaan. Trouwens, ook de reeds eerder verschenen platen werden nog veel gevraagd.

Van de in samenwerking met de R.S.P.B. uitgegeven wandplaten met afbeeldingen van vogels was de eerste druk zo snel uitverkocht, dat we korte tijd zelfs niet aan de vraag konden voldoen. Inmiddels is een tweede druk gereed gekomen.

In opdracht van de R.S.P.B. vervaardigt de heer Slijper bovendien drie nieuwe wandplaten, waarvan ook een Nederlandse oplage zal worden vervaardigd. Wij vertrouwen, dat deze platen in de herfst van 1963 beschikbaar zullen zijn. Eén ervan is geheel gewijd aan de roofvogels en uilen, die thans tot de meest bedreigde vogelsoorten behoren. Wij hopen, dat het verder mogelijk zal zijn nog in de loop van dit jaar een eenvoudige brochure over roofvogels en uilen in grote oplage te verspreiden.

Ook naar onze prentbriefkaarten met gekleurde afbeeldingen van vogels is nog steeds veel vraag. Het is de bedoeling, dat deze serie spoedig met een 12-tal nieuwe kaarten wordt uitgebreid.

Dankzij de medewerking van de Olveh van 1879 was het mogelijk de belangstelling te peilen voor een door onze vereniging uit te geven vogelbeschermingskalender. De prijs daarvan moest onvermijdelijk

hoger worden dan die van de kalenders, die de Olveh van 1879 zelf zes jaar lang voor ons had uitgegeven. Het is prettig te kunnen meedelen, dat deze uitgave een succes is geworden. Zoals bij de aankondiging werd toegezegd, is het batige saldo van deze uitgave (een bedrag van f 2.055,—) gereserveerd voor aankopen ter vergroting van ons weidevogelreservaat in de Zaanstreek. Wij danken vooral ook de fotografen, die foto's voor deze kalender afstonden en hopen ook voor de kalender van 1964 op hun medewerking te mogen rekenen. In toenemende mate worden onze uitgaven ook ten behoeve van het onderwijs besteld. Wij hopen hier in het komende jaar speciale aandacht aan te besteden en met name overleg te plegen met het groeiende aantal school- en contactbiologen, opdat met de wensen van deze onderwijsdeskundigen rekening kan worden gehouden.

Samenwerking met anderen

Een poging om in de nauwe samenwerking met onze Britse zustervereniging, waarvan beide organisaties in zo ruime mate profiteren, ook de Deutsche Bund für Vogelschutz te betrekken, lijkt voorlopig te zijn mislukt. Zowel de R.S.P.B. als onze vereniging blijven er naar streven, ook de Duitse zusterorganisatie in deze samenwerking te betrekken. De vrij sterk afwijkende organisatievorm van de Duitse organisatie lijkt wel de grootste hinderpaal te zijn.

Waar dit maar mogelijk is werd samengewerkt met plaatselijke en regionale vogelwachten en uiteraard ook met gelijkgezinde organisaties in Nederland. Vele verzoeken om voorlichting uit België wijzen er op, dat de belangstelling voor de vogelbescherming daar op verheugende wijze toeneemt. Het spreekt vanzelf dat wij de initiatieven waarvan wij kennis krijgen, zoveel mogelijk aanmoedigen, waarbij wij steeds naar de bestaande organisaties in België verwijzen.

Kleurwedstrijd voor de jeugd

Daartoe in staat gesteld door een legaat, dat speciaal bestemd was voor propaganda onder de jeugd, werd voor het eerst een landelijke kleurwedstrijd georganiseerd, waarvoor veel belangstelling bleek te bestaan. Het succes ervan is voor het bestuur aanleiding geweest te besluiten, deze wedstrijd te herhalen en te trachten, hiervan een jaarlijkse actie te maken. In de groep van 5- tot 10-jarigen werd de beste prestatie geleverd door Hans van der Linde te Huizen (NH). Van de 10- tot 15-jarigen was het Annemarie Verhoeven te Voorburg (overigens met klein verschil op de nrs. 2 en 3) die de eerste prijs won en van de 15- tot 18-jarigen veroverde Rob Thijssen te Arnhem zowel de eerste als de tweede prijs.

Fonds ter Bescherming Zeldzame Vogels

Met erkentelijkheid maken wij melding van een bedrag van f 1.001,30, dat wij ten behoeve van dit fonds ontvingen. In 1962 stond daar slechts een uitgave van f 82,— voor de bouw van ooievaarsnesten tegenover. Inmiddels is ons echter verzocht om overmaking van de toegezegde f 1.000,— ten behoeve van de aankoop van een reservaat van 13.000

ha in de delta van de Guadalquivir in Spanje, een gebied waar met name vele Nederlandse steltlopers plegen te pleisteren of zelfs te overwinteren. In totaal is met deze aankoop, die zal worden verricht door het World Wildlife Fund, een bedrag van ruim vier miljoen gulden gemoeid.

Bovendien is aan het Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud een belangrijk bedrag toegezegd voor een speciaal onderzoek naar de oorzaken van de verontrustende achteruitgang van de stand van de *lepelaar* in Nederland. Deze, na overleg met de Nederlandse Ornithologische Unie tot „nationale vogel” gekozen soort is steeds de trots geweest der Nederlandse vogel- en natuurbeschermers. Onmiddellijk na de laatste wereldoorlog leek het aantal *lepelaars* wat toe te nemen, doch inmiddels is er sprake van achteruitgang. Wij hopen dat nog dit broedseizoen een bioloog kan worden belast met dit onderzoek in de hoop dat, wanneer de oorzaken van de achteruitgang kunnen worden opgespoord, maatregelen kunnen worden genomen om daaraan een eind te maken.

Het is uiterst belangrijk voor dergelijke plotselinge uitgaven een speciaal fonds beschikbaar te hebben en wij doen een dringend beroep op de leden om het door verdere bijdragen op peil te houden.

De Nederlandse *ooievaars* hebben een betrekkelijk gunstig jaar gehad. Er werden 106 jongen groot gebracht, hetgeen meer dan tweemaal zoveel is als in 1960 en waarmee 1962 sinds 1955 op de vierde plaats komt.

Merkwaardig was dat een *ooievaarspaar* zich spontaan op een schoorsteen van de woning van de burgemeester van Woudenberg vestigde, met volkomen negatie van een enige jaren tevoren in die omgeving gebouwd nest. Voor nadere gegevens over de *ooievaars*stand in 1962 verwijzen wij naar het voorlopige verslag van de heer H. L. Schuilenburg, dat in het Kerstnummer 1962 van Het Vogeljaar werd gepubliceerd.

Bouw of restauratie van enige nesten wordt thans voorbereid of uitgevoerd, waarbij onze inspecteur de heer G. Petter weer zijn deskundige adviezen verstrekt.

De financiën

Mocht ik verleden jaar melding maken van een overigens zeer bescheiden batig saldo van f 311,39, dit jaar is daarvan, helaas, geen sprake. Er is, in tegendeel, een nadelig saldo van f 8.287,51. Dit is overigens geen volkomen verrassing, want op de begroting voor 1962 was zelfs een nadelig saldo van f 12.175,— geraamd. Inmiddels is bovendien nog een Rijksbijdrage voor 1962 van f 3.000,— ontvangen, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn.

Dit neemt niet weg, dat een tekort van f 5.287,51 ten laste van de kapitaalrekening zal moeten worden gebracht.

Een goed-Hollands spreekwoord zegt, dat men de tering naar de nering moet zetten. Uw bestuur is daar zeker niet doof voor. Het spreekt vanzelf, dat een reeks van dergelijke tekorten onaanvaardbaar zou zijn en tot ingrijpende maatregelen zou moeten leiden. Doch deze

zouden dan onvermijdelijk uit besnoeiing van de activiteiten moeten bestaan, terwijl eerder uitbreiding wordt gewenst en nagestreefd.

Daarom menen wij hier nogmaals een zeer dringend beroep op de leden te moeten doen om door propaganda-activiteiten bij te dragen tot vergroting van het ledental en daardoor verruiming van de inkomsten. Terloops maakte ik reeds melding van een stijging der contributies met een bedrag van f 3.065,55 tot f 30.524,55 (v.j. f 27.459,—). Aan contributies ineens werd een bedrag van f 1.075,— (v.j. f 1.675,—) ontvangen, aan legaten f 2.668,71 (v.j. f 53.000,—) en aan giften (afgezien van die bestemd voor ons Fonds Bescherming Zeldzame Vogels) f 694,35 (v.j. f 723,76).

Verleden jaar mocht ik reeds mededelen dat, dankzij een toen ontvangen legaat van f 45.000,— een begin was gemaakt met de vorming van een weidevogelreservaat in de Zaanstreek. In 1962 konden daaraan twee percelen met een oppervlakte van 2 ha worden toegevoegd, zodat op 31 december 1962 de totale oppervlakte ruim 15½ ha bedroeg. Inmiddels is overeenstemming bereikt over aankoop van 6½ ha in dit gebied, terwijl over een oppervlakte van 14 ha onderhandelingen worden gevoerd. Wij zijn zeer dankbaar hieraan te kunnen toevoegen, dat het Ministerie van O., K. en W. heeft toegezegd, dat voor deze aankopen een Rijksbijdrage mag worden verwacht.

Op 21 september 1962 werd te Amsterdam, ten overstaan van notaris Mr. F. A. de Gelder de acte verleden, waarbij Mr. J. W. W. van der Hoeven te Rotterdam de in de gemeente Pijnacker gelegen „Ackersdijkse Plassen” (met een oppervlakte van ongeveer 25 ha) in eigendom aan onze vereniging overdroeg. Deze aankoop was mogelijk dankzij het Onderlinge Levensverzekeringgenootschap De Olveh van 1879 die, zoals men weet, zes jaar lang een vogelkalender heeft uitgegeven, waarvan de opbrengst was gereserveerd voor onze vereniging. Het is prettig hier nog eens openlijk onze grote dank voor dit initiatief te kunnen uitspreken. Bijzonder dankbaar zijn wij ook, dat het genootschap bereid was ons voor het bedrag, dat het Rijk voor deze aankoop heeft toegezegd, een renteloze lening te verstrekken.

Deze Ackersdijkse Plassen vormen een kleine oase van rust in het zo beangstigend dicht bevolkte westen des lands, een wijkplaats voor een aantal ten dele betrekkelijk zeldzame vogelsoorten, terwijl het fraaie, ook botanisch interessante moerasbos een zeer aantrekkelijke stoffering van het landschap vormt.

• *Het adres van de schrijver luidt: H. J. Slijper, Schoolpad 9, Laren (N.H.).*
De vrij geringe oppervlakte van dit reservaat, dat uit drie afzonderlijke delen bestaat (gescheiden door ons niet toebehorend weiland), maakt het onmogelijk bezoek toe te staan. Doch zowel 's zomers als 's winters (wanneer er o.a. geregeld *buizerden* pleisteren en zaagbekken op de plassen vertoeven) kan men vanaf de er vrij dicht langs lopende weg van de vogelrijkdom genieten. Het belangrijkste is echter toch wel, dat in het vlakke, intensief in cultuur gebrachte Zuidhollandse polderland een kleine wijkplaats is, waar naar wij vrouwen tot in lengte van dagen de vogels zullen kunnen broeden of pleisteren. Wij prijzen ons gelukkig dat Mr. v. d. Hoeven, die het terrein zelf steeds als reservaat heeft behandeld, bereid bleek zitting te nemen in de beheerscommissie, waarvan ook de directie van de Olveh deel uitmaakt.

Aan het eind van dit verslag betreur ik het, dat het optimisme waarvan ik verleden jaar blijk gaf, thans minder gerechtvaardigd lijkt. Als ik toch ook nu nog optimistisch ben is dat vooral ook, omdat de toetreding van collega Kooiman tot ons secretariaat een taakverdeling mogelijk maakt, waardoor nieuwe activiteiten kunnen worden ontwikkeld en initiatieven worden uitgewerkt, die mij goede hoop geven dat wij aan het eind van 1963 een minder somber geluid zullen kunnen laten horen.

De boeken en bescheiden over 1962 werden weer gecontroleerd en akkoord bevonden door de Nederlandse Accountantsmaatschap. Aan de commissie tot het nazien van de rekening en verantwoording over 1962 werden alle gevraagde inlichtingen verstrekt. Ook zij verklaarde zich akkoord met het gevoerde beheer.

Amsterdam, 23 februari 1963

J. J. Zweeres
